

prima instanță: V.Muntean
(Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău)
instanța de apel: M.Guzun, A.Nogai, Vl.Brașoveanu
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2ra-1072/16

Î N C H E I E R E

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Ministerul
Justiției al R.Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Draganov
Alexei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient
accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea
prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire
penală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, prin care
a fost respins apelul declarat de Ministerului Justiției al Republicii Moldova, fiind
menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 iunie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 01.12.2014, reclamantul Draganov Alexei s-a adresat în instanța
de judecată cu cerere împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a RM, solicitînd repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că, prin sentința Judecătoriei
Botanica mun. Chișinău din 21.12.2012, s-a dispus achitarea lui Draganov Alexei
în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. f) Cod penal din motiv că
fapta nu a fost săvîrșită de către inculpat. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din
09.07.2013 a fost admis apelul procurorului, al părții vătămate împotriva sentinței
Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21.12.2012, fiind casată sentința
respectivă și emisă o nouă hotărîre prin care Draganov Alexei a fost recunoscut
vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de către art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal
și numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, fără amendă.
Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25.03.2014 a fost admis recursul
declarat de către avocatul inculpatului, casată decizia Curții de Apel Chișinău din
09.07.2013 și menținută sentința instanței de fond.

Menționează reclamantul că, în cadrul acțiunilor de urmărire penală, dînsul
a fost reținut la data de 03.06.2012 fiind bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute
de către art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal. La data de 06.06.2012 prin încheierea
Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost prelungită măsura preventivă în
privința sa, sub formă de arest preventiv pe un termen de 20 de zile. Ulterior, la

data de 22.06.2012, prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost schimbată măsura preventivă aplicată în privința sa, din arest preventiv, în arest la domiciliu. Astfel, dînsul s-a aflat sub arest la domiciliu pînă la data de 21.12.2012.

A mai menționat reclamantul că, în cadrul acțiunilor de urmărire penală și judecării cauzei penale a beneficiat de apărare și asistență juridică calificată acordată de către avocatul N. Pahopol, în baza contractului de asistență juridică nr.1a/2012 și 2a/2012. Astfel, în baza bonului de plată nr. 837122 din 07.06.2012 au fost achitate serviciile de asistență juridică în suma de 5 000 de lei, iar în baza bonului de plată nr.743004 din 01.08.2013 - în sumă de 2 500 de lei.

Consideră reclamantul că aceste cheltuieli urmează a fi compensate de către pîrît, precum și repararea prejudiciului moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală, pe care îl estimează în mărime de 40 000 lei, reieșind din calculul 2 000 lei pentru fiecare zi de detenție, începînd cu 03.06.2012 pînă la 22.06.2012. Invocă că din cauza detenției sale ilegale, a suportat suferințe fizice și psihice exprimate prin înjosirea demnității și onoarei, întreruperea relației de familie cu soția, copilul minor și părinții, care, la rîndul lor, au suportat la fel suferințe psihice puternice, condițiile mizerabile de întreținere, lipsa hranei normale, medicamentelor necesare și a hainelor de schimb, pierderii încrederii în organele de drept.

Totodată invocă reclamantul că, a avut suferințe psihice și fizice și din cauza aflării sale sub arestul la domiciliu, care a durat 6 luni, timp în care nu a comunicat cu rudele, prietenii și colegii, nu s-a odihnit cu familia, s-a aflat la întreținerea completă a părinților din cauza imposibilității de a munci și cîștiga bani pentru familie. Astfel, prejudiciul cauzat îl estimează la 60 000 lei pentru arestul la domiciliu pentru perioada de timp 22.06.2012 - 21.12.2012.

Solicită reclamantul încasarea în beneficiul său din contul statului a sumei de 7500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în cauza penală și 2 000 lei cheltuieli de asistență juridică în prezenta cauză, precum și prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 04.02.2015, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Procuratura Generală a RM.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 iunie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Dragonov Alexei suma de 10 000 lei cu titlul de prejudiciu moral, suma de 7500 lei cheltuieli pentru asistență juridică în cauza penală și 2000 lei cheltuieli juridice în prezenta cauză. În rest acțiunea a fost respinsă.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 24 iunie 2015 a depus apel Ministerul Justiției al RM, iar la 17 august 2015, a depus apel Procuratura Generală a RM.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, a fost restituit apelul declarat de Procuratura Generală a RM ca fiind tardiv.

Apelul declarat de Ministerul Justiției al RM a fost depus în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art.362 CPC al RM.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 iunie 2015.

La adoptarea soluției instanței de apel s-a stabilit că, în cadrul acțiunilor de urmărire penală, Draganov Alexei a fost reținut la data de 03.06.2012, orele 15:45,

fiind bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal, fapt confirmat prin procesul-verbal de reținere din 03.06.2012 întocmit de ofițerul de urmărire penală.

La data de 06.06.2012, prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost prelungită măsura preventivă în privința lui Draganov Alexei sub formă de arest preventiv pe un termen de 20 de zile. La data de 22.06.2012 prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost schimbată măsura preventivă aplicată în privința lui Draganov Alexei din arest preventiv în arest la domiciliu. Astfel, reclamantul s-a aflat sub arest la domiciliu pînă la data de 21.12.2012.

Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21.12.2012, s-a dispus achitarea lui Draganov Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin. (2) lit.f) Cod penal din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, măsura preventivă aplicată lui Draganov Alexei - arest la domiciliu, fiind revocată. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.07.2013 a fost admis apelul procurorului, al părții vătămate împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 21.12.2012, casată sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21.12.2012 și emisă o nouă hotărîre prin care Draganov Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit.f) Cod penal și numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, fără amendă. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25.03.2014 a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 09.07.2013 și menținută sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21.12.2012.

Instanța de apel a considerat că pretențiile reclamantului privitor la repararea prejudiciului material și moral se încadrează în prevederile art. 1405 alin.(1), art. 1422 și art. 1423 Cod civil, care stabilește, că se repară prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Astfel, instanța de apel a invocat că potrivit art.6 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 se prevede expres, că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

La 18 martie 2016 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Cu titlu secundar recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015 în

sensul diminuării mărimii sumelor acordate.

În motivarea recursului se invocă că atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Se mai invocă în recurs că conform pct. 19 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, *“prejudiciul material și moral urmează a fi reparate doar dacă se stabilește violarea Convenției, dacă a fost stabilit prejudiciul și dacă există o legătură de cauzalitate între violarea Convenției și prejudiciul pretins”*

Astfel, menționează recurentul că este evident, că la stabilirea cuantumului despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral instanța de judecată a aplicat eronat normele dreptului material ce țin de soluționarea prezentului litigiu, apreciind arbitrar argumentele participanților la proces.

Prejudiciul moral în accepțiunea Curții Europene a Drepturilor Omului nu are un scop punitiv, ci mai curînd unul reparatoriu și preventiv. Finalitatea constatării și determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele victimei. În acest sens, Curtea nu urmărește pedepsirea statului în culpă pentru încălcările Convenției și a protocoalelor acesteia, ci încearcă, în primul rînd să repună victima pe poziția în care aceasta se afla anterior săvîrșirii încălcării.

Făcînd o generalizare a celor expuse atragem atenția că în majoritatea cazurilor instanțele de judecată la examinarea în fond a litigiilor ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești atribuie în beneficiul reclamanților sume exorbitante, în mod vădit disproporționate cu realitatea economică și socială care există la moment în țară.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentei se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atât în prima

instanță cât și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru